

Se m'ha dit que sou bon.
Se m'ha dit que sou bon.
Les drets individuals son
inprescriptibles, legítims
i irrenunciables. La
Llibertat és la Llibertat
per garantir, es comen-
ça a intentar contra ella.
La Llibertat propia acaba
amb comença la llibertat
ajena. Es l'licit, donchs, al
individus fer tot lo que no
perjudiqui a un altre.
La resignació que predica
la religió no es més que
la fórmula del engany eb
que's preté perpetuar la in-
justícia social en lo món.
Las religions son caixas
d'avorros que viuen de la
cotata d'admetre capitales en
la terra, assegurant pagar
acacots interessats al cel.

PERIÒDIC POLÍTIIC VERMELL

LA TRAMONTANA
defensa 'ls principals líl-
lers más avansats, en
momentos de cap món.
La Tramontana es un
religiosa de totos los re-
ligions, porque totos son
igualment dolentes y de-
presivos para la dignitat y
la inteligencia humana.
La Tramontana en política
defensa sempre al más ad-
lantat contra 'l más resiste-
nari, y sosté la necesidad
d'una gran reforma social
que transformi 'l modo de
ser del productor, muy
superdita al capitalismo.
La Tramontana no está
afiliada a cap partit, servint
los intereses generales de la
libertat como compañera
al preocupacion de todos.

La salut del poble
es la suprema ley

La Tramontana es lo periòdic que 's publica en idioma catalá
més avansat en ideas políticas, religiosas y d' economía social.

Lo Treball es la
primera necesidad

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Espanya, 1 peseta trimestre.—Estranjer, 2
Las suscripciones se pagan por adelantat

ADMINISTRACIÓ: carrer de Ponent, 1, 1.ª: BARCELONA

País pagos s' admeten llibresas del Giro Móvil, Horas de 11all sobre
y sellos de 15 céntims. No s' admeten llibresas especiales de periòdica

PREUS DE VENTA

Número solo, 3 céntims.—30 exemplars, 1 peseta
Surt d' illas particularment cada divendres

LO REPÓS DEL MONSTRE

Extenuat per la fatiga
de la feyna que s' ha fet,
està que no pot dir figa;
y per referse un xiquet,
se 'n va ab tota la floriga
á passar l' estiu distret.

Avuy, D. Bosch, decidit
vol mirà 'l nostre profit
senar cap retrobuda...
y a fe, farà una gran obra,
perque 'ns vol treure de sobre
lo qu' es nostra perdició.

Jo 'm trobo alguns vengad
que cobren la setmana...
vol ab metralia: tres diuros,
y carregat com un ase,
per arribar dalt de casa
me veig ab bastants apuros.

D'or, cum que may no veyem,
per nos lo necessitem!
si 'l vol, ja se 'l pot quedar,
que a nosaltres, tres dixyetes!

Tots los diuros y pessetas
també 's pot acaparar,
puig que fentho, res perilla.
Ab! no 'ns deixi castedilla,
que ab son pes ja 'ns va portant
y 'ns dona motifs grans quejers:

si es que 'ns vol fer anar llaujers:
fabricari bitllets en gran.

Això es lo que si de fer,
fabricar diuros paper!
y no escollirse aquests gatons...

Deixils dir, ja 's cansaran:
tiri endavan lo seu plan
que lo demés son romanons.

Es la salvació que 'ns queda:
fassa avua la mondia
dintre dos ó tres mesos,
que això no 'ns es perjudici;
y en pago del sacrifici...

donjús a tots... gaperat!
Y si a cap de aquesta empresa,
que deurà fer gran remosa
de bitllets... (que 'n farà gaytes!)
li nulli proposà una cosa
que li sera ventajosa:

¡Fassa com a Franco-Arres!

M. DONAPATA

Com diguerem la setmana passada, lo diu-
menje se celebrà al Vendrell, en lo casino repu-
blicà d' aquella vila, una vetllada honrant lo 14
de Juliol de 1789, y al acte foren invitats los
companys de Reus, Monseny y *Soledad Gustavo*
y 'l director d' aquest periòdic.

L' acte fou solemne baix tots conceptes, no
poguent l' espayòs local del casino contenir la
gentada que acudí, abundanhi extraordinariamen-
te las aixaridas y gaspas nenas del Vendrell,
que rellovan la festa sens necessitat de donarli
més calor, perque alló era una fornal shont se
respirava una quaranta graus a la sombra y 's
passava bogada del cos ab lo lleixiu destilat de
la propia persona.

Tots los lectors y oradors celebraren la jor-
nada del 14 de Juliol per sa significació revo-
lucionaria, y al tocar lo torn al amic Lluens
comensà dibent que a pesar de no professar ell
las ideas de molts dels allí reunits, sent com era
anarquista colectivista, anava ab gust a pendre
part en festes com aquèlla, perque 's conside-
rava amic de tothom que vol 'l avens y 'l pro-
grés modern encar que no pensessin igual en
la manera y temps d' alcançarlo. Analisà luego
las paraules del triángul revolucionari *Liber-
tat — Igualtat — Fraternitat*, y probà que res
d' això existeix ni en las repúblicas més ade-
lantadas, ni existirà en lioch mentres no 'a toqui
a la qüestió econòmica, el problema social. Fou
escocitat ab molta atenció a pesar de la casi
irresistible temptadura que allí regnava, y al
final entusiasmatament aplaudiu.

Los republicans del Vendrell no son exclu-
sivists ni fanàtics per sos ideals, sino liberals
antes que tot, com en altres tantz punts de Ca-
taluña, y no tan sols escoltan ab gust la pro-
pagandista socialista y anarquista, sino que si 'l
propagandista sab ser, com ellis, tolerant y li-
beral abans que tot, s' entusiasman ab las novas
ideas y demosttran que sols circumstancias de
moment y fortuitas, la existencia de la monar-
quia a Espanya, los té actualment apartats del
camp de las més radicalz reivindicacions obre-
ras, pero simpàtics a la idea y disposats a acep-
taria tan prompte com desapareixin las institu-
cions irresponsables y hecaperitiaz de nostra
terra.

Se diu que alguns regidors que han entrat de
poch a Cala Ciutat se proposan aclarir certz
comptes que sempre resultan espessos, y sobre
tot lo que 's gasta en la construcció del palau

real, que sembla que puja ja una carretada de
mils duros que fa por.

Jo ni crech en talz propòsits, ni, lo que es
encara pitjor, crech tampoch que de propo-
sarho de bona fe aquestos ó alguns d' aquestos
novos regidors no trequesen res en net.

Precisament la Casa Gran no serveix per
altra cosa que per gastar a dojo a costa de la
ciutat y enriquir a uns quants.

Y no es cosa d' anar ara a trençar tan gloriosa
tradicció.

Per quins empreses faltan moltas forses y...
otras yerbas a tots los regidors actualment
elegits.

Se tracta d' anexionar a Barcelona la barriada
de las Cortis coneguda pel *Ninot*, a fi, diuhem
los agregacionistas, d' evitar lo mateiteig que 's
fa per aquells voltants!

¡Sempre mesquindats!
Lo mateiteig si no 's pot fer allí se farà més
amunt ó per altre puesto, que bonich está lo
impost de consums per evitar que 's mateiteig,
y en cambi 's perjudica a tot quell barri obrer;

que ab los consums de la capital quedaran
prompte consumits per falta de medians de viure.
Lo que es lo remey radical contra 'l mateiteig,
que fora suprimir los consums, ni a tirons.

La qüestió es que sempre seguèjam pagant
més lo més pobre.

Lo gobernador de la provincia de Tarragona,
pera compliare al arca... mitrat de sa provin-
cia, ha publicat una pastoral... ¡dich!... una
circular als alcaldes manantos que no autoris-
sen cap entero civil de parvul que los bates-
ni de cap cos gran que no ho haguts en vida
expressat per testament ó sufficientz testimonios,
per més que las familias dels difunts ho deman-
nessin, y prohibint en tot cas música y tota
manifestació en aquestos actes, que tambén tenen
de dirigitz pel camí més curt y desert al cementi-
ri, com si portessin a énterar contrabando.

Y lo ho del cas es del modo que 'l tiro hi
ha sortit per la culata al cardenal-gobernador de
Tarragona, puig lo dividrens passat, en la
ciutat de Reus se feu tal entero civil, ab tal
pompa y cerimonias, numerós acompanyament,
música, y passeig pels principals carrers, que 'l
tragala a la llanuda circular no pogué ser més
d' *arquebisbe y may senyor ayro*.

La havém dit sempre que los burrahassadas
autoritarias son la millor propaganda pera re-
activar 'l esperit liberal y lliurepensador.

Demà es sant Jaume.
Lo qual vol dir que farà 56 anys que 's feu
un saludable escabeig de llusos de la le y peps
xudadors de la sanch del poblo.

Y que si no hi ha temps que no torni ja es
hora d' esperar la repetida.
Y carregada.

La regent ha sancionat ja la ley d' amnistia.
Y la emigrats responen que no la acceptan
per raquitica, extranya, humiliant y miserable.
Una gloria més pel govern de las conservas.

La setmans passada se feu una inscripció civil
a Sana, posantse a una filla dels lliurepensadors
F. Baren y Rosa Maudeu los noms de Ondi-
no, Edelmira y Silvia.

També a Cassà de la Selva, lo dia y del co-
rent, se verificà 'l entero civil d' un fill de
parets lliurepensadors casat civilment.

No cal dir quan celebrém totas aquestas ma-
nifestacions que amenssan la preponderancia y
la menjadora clerical.

La trinitat política inodora-anfibia-piramidal
Silvela, Gamazo y Martinez Campos, van a
constituir un nou partit dinàstich aquest estiu,
si hem de creure las noticies que 'ns venen de
Madrid.

En temps de calor, lo que més convé es això:
noticias frescas, que cap a tostant ja vindrán
las calentas y grossas.

Per la meua part, declaro que 'm complauria
molt veure al héroe de Sagunto exercint de jefe
de partit.

Com un hom es d' aquells que 's complau
en que 's desacrediti tant com pogui això de
la política!

Entre 'ls conservadors de Barcelona hi ha
mar de fondo.

Lo Sr. Durán y Bas, antich y reputat conser-
vador, jefe del partit a Catalunya, se veu pos-
tergat actualment, per 'l element joze y ambi-
cions, que desitja tindre per jefe al Sr. Plana y
Casals, modelo de mestre en 'l art de fabricar
eleccions, y ab motiu d' aquestas ambicions
entre 'ls conservadors barcelonins, hi ha cada
intriga y cada enganx que cania 'l Canovan,
atribunt fins al extrém de fer dimitir al primer
la jefatura del partit de las conservas.

Per nosaltres, com més se remeni la zona
conservadora millor.

Pot ser aixis los podrem veure atzistats en
sos propis actes.

Dos actes extraordinaris prepara la activa So-
cietat laica *Gutenberg* (Consell de Cent, 43a)
pera 'l próxim dissapte, a5 del corrent.

A las 3 de la tarde tindrà lloch una conferè-
ncia precedida d' un simulacre d' examen
del colegi de noyas, pronunciant discursos
algunes nenas, las distinguidas escriptoras donya
Angela Lopez de Ayala y donya Concha Serna
y altres notables oradores.

A las 9 en punts de la nit, lo cèlebre magis-
trador profesor Math. N. Rovira, Director del
Institut magèntich franco-espanyol, donarà una
gran vetllada teòrica y práctica sobre la mo-
derna hipno-magnètica, presentant una serie
d' experiments dels més extractus produhuts per
lo magnetisme humà y lo magnetisme mineral.

Ans de donar comens a sos traballs, dit profesor
desarrollarà un discurs sobre *Quins son
los principals debers de la dona*!

Tots dos actes serán públics, si be en aquest
últim, ó siga en la vetllada, hi haurá salutza per
los molts gastos que reporta.

Lo Sr. Sanpedro, no 'l portar del cel sino lo
arcalde de Madrid, dit que vol delecta la vara
per lo molt que beixa la recaudació de consums
de la coronada vila a causa del mateiteig.

Pero home, en aigo s' ha de conelar que 'ls
famosos matuteros de la cèlebre causa ja tornan
a ser al carrer, y ells be tindrán de fer del objectiu...

¡No tingan por que per això vulgan abolir los
consums, única manera d' acabar ab matuteros
y mateiteig y de fer un be al poblo.

En que 's entretindrien llavors los regidors
que acceptant correchs gratis se fan rics en
poch temps!

La corrida de toros que 'l diuemenje passat se
verificà en nostra plaça, fou notabilíssima.

Figúranse que fins va esser empatyat per un
toro municipal, que 's posa malis del sanch,
y sempre fou això un atractiu mes, una emoció
no desaliada en lo programa.

Los aficionados a banyas entigueren algunss
de enhorabona.

L' arcalde de Parets del Vallès y 'l que fou
son secretari se toporen lo dilluns en la rambda
d' aquesta ciutat y 's enredaren a trumpejats
que iou un gust.

De això se 'n podria escriure un romanço di-
versitit risolant. Del principi d' autoritat ma-
nifestante a cops de puny.

Lo Jurat de Salamanca ha tingut d' entendre
la setmens pasada en la causa seguida al pa-
cerdot Lluís Sánchez per abusos deshonestos
ab un noy de 17 anys.

A pesar de la proba, pronunciat verdicte de
inculpabilitat, contra lo que molts se creyan.

Per aigo 'l temps que corren son favorables
a las sotanas.

Lo regiment francès 145° d' infanteria, que
fou lo que feu loch a Fourmies contra 'ls obrers
pels acontseiments del Maig, no troba estancia
tranquila en loch de Fransa, puig los demés
soldats no fraternisan ab ell y 'ls paysans l' in-
sultan acasuntio d' assens del poblo.

Tots los tirans poden anar aprenent en aques-
tas enemyanças.

Y en las que vindrán.

En Guillem d' Alemanias ha anat a visitar als
inglesos, y 'l Porcar de la gran ciutat de las
bromes he convidat al emperador a un camor-
zar que cal semblava una broma, per més que
costava 50 duros per herba.

Una colla de trompeters, tots los de la nebulosa ciutat, que venen a ser com los macers de aquí, estaven en filera prop de la gran taula, i cada vegada que tenia de sortir a taula un plat més, trompetada tots plegats.

L'efecte contan que era igual que a las plasmades de toros d'Espanya cada vegada que 's passa d'una a altra sort.

[Quinas coses més divertides troban que fan majestat!

EP

Nostre apreciat col·lega de Madrid Las Dominicas del Libreprimamiento acaba de tornar a ésser denunciat.

Felicitem al company de penas y fatigas fiscales per las distincions que també mereix als encarregats de perseguir a la premsa.

SET...

[DUALICH AMITÓS]

—Què tens, amic, que tan trist te trobo y tan cap-b-cot, buscant sola la solista com jamaí s'havia vist?
Ja sepa que so amic segü, que t'estimo de tot cor, que si vols algun favor te 'l faré més que ningú.
—Què tens, digas, per què aixís mirtis per tot ab recot? Explicam ja ton anhel, jo t'auré de compromís.
—No m'ambolis.

—Què tens?
—Lo que tinc ja ni 'l pot creure...
Tinch set...
—Anem donchs a beure: jo t' pagaré.

—No m' compréns.
Tinch set...
—Detura ton llibri. ¡Set de venjansa, rencor, perquè algú, vil y traïdor, t' ha inferit infame agraví!

—No home, no comprans pas!
Tinch set...
—D' amor! t' hi comprés.

[Anas en un sol han nova vida! La oblidarás. Els gulas, poch costarà trobarne bula donalla, perquè pugis fer perdula y tu set pugis calmar.
—No m' ambolis: jo t' fumi ab quinas sonades vens.
[No m' explico é no m' entens.
—Explican donchs què t' consum.
—Ja t' ho explico: ben clar y aixís quedarém ontosos. Lo que tinc son set... ¡inglesos! que no m' deixan sonsegar.

Ll. Nna.á.

En una llarga carta de Manlleu que la falta d'espai no 'ns permet inserir, se 'ns diu que lo rector d'aquella població ha pujat a la bujola mística y desde allí s'ha desfermat contra 'ls que prengueren part en lo meeting anarquista que se celebrá 'l dia 3 del corrent en aquell poble.

Los que 'ns escriubren retan al rector a pública discussió, per més que ja saben que aixó es inútil tractantse d'ensotanats.

També 'l Noi Catalá, esquerres paperot carcamada, se gira a guizats contra las autoritats de Manlleu, y en particular l'arcalde, per que va permetre tal reunió. Aquestos caracs creuben que ja tenim lo rey del As d'Oros al trono pera no ja tan sola privar la manifestació de las ideas, sino socarrimar als que 'n professan de comaricas a sa faras polítich-religiosas.

En ferán a Manlleu de tirar sempre avant, sense cuydarse de cues caracs que s'encoran contemplant com creix l'esperit lliberal y avançant per tot arreu.

EP

L'ensampla d'haverse aumentat lo sou als militars id al clero fora de sa peül, volent també que se 'lo aumenti la paga.

Y lo trobo que tenen rahó. [Per ab aró nos més útil los militars que 'n calen? No anoyor. Uns y altres sobran del

encara 'l clero té un altre rahó que 'l aboyor, que cap militar se capés de dir una

missa ni cantar ab veu de nas cap gori-gori, en cambi casi no hi ha capellá que no sapiga manar una companyia y disparar un fusell ab totes las reglas del art, per las prácticas adquiridas en son ministeri durant la última guerra.

Vaja, donchs, quedem en que 't é d'aumentar lo sou als capellans.

Y fins aumentarlos a n'ells: de cada un ferne a lo menos dos.

EP

Un feligrés de Sabadell me fa saber que l'àngel que hi ha al cap-de-munt de la màquina de ler céntims pels rebadans de las ánimas en lo cementiri de la ciutat, té la carcanada torta d'un llamp que li envia la Província no fa molt.

Home, aixó ray. En materia d'àngels de campanars, casi no n'hi ha cap que no tingueds d'anar ab cressas si s'hagueds de guanyar la vida.

Sens anar gayre lluny, aquí té 'l de Vilanova, àngel tocat de f'ala per un llamp farà una dotzeneta d'anys, haventse tingut de posar mitges solas y talons al plomissol de la voladura pera que no anés de torr, y l'àngel del Vendrell, que va a peu coix y no 's cansa desde principis del sigle en que una bala francesa se li emportá una cama sens ferlo caure ni desangrarlo.

Tot aixó, ben mirat, son miracles. Sino que com nosaltres no sabem comprendre a Deu, de tan grrraan que es, vetaquí perque son incrédulos.

EP

A Targa acaban de constituir una societat obrera, y desseguit que ho ha sapigut lo rector ha baladrejat desde 'l rebost ahont guarda la botifarra mística que dona a sos feligrés, recomanant a las donas (sempre a las donas) que no deixin ficar a sos marits ni a sos fills a la nova societat.

Qui pretent d'aquest modo conquistá a las donas del poble ab religió, portant un gruitó bastó a la ma los homes li han de dir:—Senyor rució, ¡agafés per aquí que no caurá!

EP

Lo diamenje passat feu escriubren la escola católica de Mollerusa, y 'ns exclamen que fou tanta la sabiduria desplegada en aquell acte per mestre y deixebles, que n'hi havia pera llogarhi albardas y morrallas al engrós.

De gramática, aritmética, geografia, historia y demás tonterias pels católichs, no se 'n va preguntar ni un borrall; tot se va reduhir a examinarlos de doctrina, porque en saben que un noy xich se contenta ab un vestit xich com un noy gran ab un de gran y que aixís com un arbre que té tres branca no més té una soca, etc., etc., ja está sapigut tot per la gent de la fe, y ja 's pot obter a qualsevol títol científich per anar al cel en tren directe y a la menjadora ab duas potas.

De la part més instructiva dels osatmens se 'n cuydá mossen Candela, y heusen aquí una mostra.

Crida a un dels més espavillats alumnes, lo fa adelantat el mitj de la sala, y ab to solemne li pregunta:

—Digas, noy: ¡quants anys tens?
—Onze, pera servirlo.
—Be; y digas: duas horas atrás, ¡ahont erats?
—Al pis de sobre.
—Y vinticinch anys atrás, ¡ahont erats?
Lo xicot se queda badant com un estólich fet, y al últim contesta:

—¡Què sé jo, pobre de mi!
—Y d'ahont vas sortir? ¡no ho sabs!
Lo baylet se grata 'l cap, posa cara de mico, s'aguenta 'l riure fent extravagants ganoytas, y calla.
—Pero no sabs d'ahont havém sortit ton?
—¡Ah, sí! contestá de sobre 'l noy cayent del burro. Y afeí ab tonada d'orga y veu de llantia esquerda:
—De Deu Nostre Senyor.
—¡Bravo, noy: sobresaliente!
Y efectivament lo noy, ab tals estudis, se quedara sobresaliente... de burro.
De de católich, que pel cas es igual.

EP

Un capellá anomenat Garnier ha format gran partit de socialistas católichs pels vols de París, y admet controversia dintre las iglesias y problema las igualtat y la abolición de classes com si fos socialista de debó.

Jo, que volen que 'n digui, per més que fassin, no 'm fio de capellans.

Son uns companyz ab los quals hi veig sompre 'l pervindre molt negre.

EP

A Nashville (Estats Unis) ha succehit ja lo següent en una huelga.

Peró ocupar las plassas d'uns miners declarats en paro, lo gobernador envia presidaris y soldats pera protegirlos. Donchs los huelguistas coparen als soldats, los desarmaren, y 'ls deixaren en llibertat junt ab los presidaris.

Tot es comensar. Y ó molt m'enganyo, ó no havém de tardar molt a veure com los soldats se declaran en huelga de matar huelgas y huelguistas.

PENSAMENTS

- La vida es una malaltia que 's titula necessitats: l'únic remey y meje es lo treball.
- Las religions no poden acceptarse mentres paguin en esperansas.
- La hipocresia omplena 'l mon de boigs.
- La llei del Sufragi es una corda de pou; si 's trenca, 's inquilinos la pagan.
- La riquesa es un vicí, no un luxó.
- La festa del 1.º de Maig, obra al treball un nou horitzó y eclipsa la burguesia al fons del abisme.

J. B.

FITBLADAS

[Ay Roseta si parlaves los coscos inanimats... quinas cosas que diria quell sol que tu sabs!

—¡Qué hermosa estavas, nineta! ¡Que hermosa estavas Pilar, aquell jorn que en las pupilas vegi 'l nostre retraxat!

Lo vicari que 'l confessa, Rita, ja 'l tinch observat després de tu confesarse veig que sí té que confesarse.

La Roseta digué un dia a son estimat Masolú: —Los novelistas francesos m' agradan per sus costrosos.

R. Pons

XARADA

Note musical primera, la segona un animal; musical es la tercera, y quart nota musical. Junctes la quarta y primera de un talent fonamental tindrás lo nom, y tercera, segona y quart, puntual complirás el sigü t'espera. Aquí tons lector formal te tot, que sigües verera sigü persona real!

F. CHICHO.

GENOGLIFICH

X + X
XX + XX
XX

D. BAYROLA

SOLUCIONS

É LAS CASILLAS DEL SEÑOR PABAY XARADA-CANTAR—EN-CE-CE-RE-DE ROMBO—T. Ton. Tomás. Sol. S.

En la Agencia de la Brada Editorial, Barcelona

CORRESPONDENCIA

D'insertar tot é algo a los que han enviat originals ab las siguientes firmas: J. Pou.—J. M.º Felis.—F. Cruich.—Espana-bolita.—A. Salazar.—P. Mora Gallart.—Pau Sabat.—M. Bonaparte.—Pacho y C.º.—F. Altin.—J. Mir B.—Pep Galdada.—R. Costa.—J. Montali y G.—M. Gerdá. No 's poden agredir, é no fan per caso, los de: A. Cruigan.—J. Salu.—Pep Bonap.—J. Aren y Goya.—M. Gaud.—Caillarch.—J. Ramon.—T. y L.—A. Salgué.—M. Solá.—Batu Tripes.

LA REVOLUCIO
POEMA EN TRES CANTS
original de J. Llunas é ilustrat per Moliné
Preu DOS rs.